פד: המזבח מקדש פרק תשיעי זבחים

יב א מיי' פי"ח מהל' מעה"ק הל"ח יח:

שהיה פסולן בקדש. מצאנו לעזרה נפסלו מיכל (לעיל כז:). שנאמר שפוו לעזרה מיכל (נדה מא.) שהרי לן כשר באימורין. פס לנו באימורין ועלו למזבח לפ"ז ילמד: שהרי לן כשר בבשר. כשר גמור מן התורה, שזמן אכילת שלמים שני ימים (לעיל נא.) יוצא. מאותי מעלת ושולה מן הקדשים שאע"פ שכולן פסולן אם עלה לפ"ז ילמד: שהיוצא כשר בבמה. שלא היו עבודות קבועות בבמה (מנחות ו: וכעי"ז שם מח:) טמא. אילמי עולה מטמאין מפני מה אם עלו לפ"ז ילמד: הואיל ומרצה לפיגולו. הואיל ומפוזה הרצפת דמו למזיא עליו משום פיגול כמו שקרבו ממילין בהכשר, לפיכך אימורי פיגול שעלו לפ"ז ילמד: שקבלו פסולין וזרקו את דמו. מפני מה אם עלו הרם לו המילורין לפ"ז ילמד: בהנך פסולין. מכשירים: דחזו לעבודת צבור. כגון כהן טמא: וכי דניין דבר שלא בהכשרו כו'. קשה ליפת בגילורין שלא בהכשרו שכולן יולא חוץ, שאין שם קלעים שלא על פני הרצה: אזאת תורת העולה כו'. מוכה ממה לכל העולין אם עלו לפ"ז ילמד, בהכתוב על מוקדם כל הלילה, וכל ליזיות הללו משום דממעטו מזבח היה מקבל שלימי [להגך דחזיות דלא מיממא מאי שנא הני מהני ועיקר לממכתא מקרא קאי] (לעיל נא.). לו: כדלמר במס' נזה פ' יולא דופן מוכה אחת לכל השנים שאם עלו לפ"ז ילמד. והא דיקאי כמה [לממכתא] בעלמא היא אלא עיקר טעמא מהאם לקיי:

דחזו לעבודת צבור. עי' תוס' ובילון: תוד"ה הנהה יוצא כו' ומהאי טעמא נמי ליתכשר. עיין תוס' מנחות דף ו ע"ב ד"ה שכרין: **בא**ד"ה ומיהו קשה לרבי יהודה יצא דמה ליתכשר בו'. ניב, וע"ל דהייט טעמא דר' יהודה דכיון דפסולין ממעט תוך, תשיב ליה אין פסולו בקדש, למעוטי דממי לאין פסולו בקדש, אע"ג דלי ליכא מיעוטא לן מהאי טעם ליה אין פסולו בקדש כמיעוט, ורבינו מפרש בפסוקים (ויק"א ד"ל. ב"ש):

יוסף ה] לא ילדו וקאמר מליבא דרבי יהודה כ"ע לא פליגי דילדו כי פליגי מליבא דר"ס דס יוסף כר"ס ורבא אמר לך ע"ב לא קאמר ר"ס אלא בניתנין למעלה שנתנן למעלה כו' ולעולם בנשחטין בלפון וקבל דמן בלפון ומדנקט למטה שנתנן למעלה משמע דפליגי בה דס"ל לגילורי א] עולה ואימורי קדשים אבל יולא דדם (ו) פוסל רבי יהודה דנפקי לה מלמת פסולי מלמת מיעוטי ומסתברא למעוטי יולא דדם ב] מדנשחט חוץ לזמנו דאסכמן ליה ריעוי לפילו בפנים שמלה לפיגולו ליעגם כלת: **דחזו לעבודת ליזור.** כגון טמא: **דבר שלא נהכשירו.** כגון בא לגילורין: **מדבר שנהכשירו.** לן בגילורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר ג] יולא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור ג] וכי דניין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן ד] א השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

הכתוב ומיעט מרבה אני את אלו שהיה פסולן בקדש ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקודש ורבי יהודה מייתי לה מהכא ו] מפני מה אמרו לן בדם בשר שהרי לן כשר באימורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר ג] יולא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור ג] וכי דניין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן ד] א השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

ור' יהודה מייתי לה. לגמר פסולין מהכתי: **לן בדם כשר.** שאם עלה לפ"ז ילמד: **שהרי לן כשר באימורין.** שאם עלו לפ"ז ילמד: **שהרי לן כשר בבשר.** כגון בשר שלמים שנאכלין לשני ימים: **יולא וכו'.** וביולא דמן בלפון ומדנקט למטה שנתנן למעלה משמע דפליגי בה דס"ל לגילורי א] עולה ואימורי קדשים אבל יולא דדם (ו) פוסל רבי יהודה דנפקי לה מלמת פסולי מלמת מיעוטי ומסתברא למעוטי יולא דדם ב] מדנשחט חוץ לזמנו דאסכמן ליה ריעוי לפילו בפנים שמלה לפיגולו ליעגם כלת: **דחזו לעבודת ליזור.** כגון טמא: **דבר שלא נהכשירו.** כגון בא לגילורין: **מדבר שנהכשירו.** לן בגילורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר ג] יולא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור ג] וכי דניין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן ד] א השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

מפני מה אמרו לן בדם בשר שהרי לן כשר באימורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר ג] יולא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור ג] וכי דניין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן ד] א השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

ממני: **דחזו לעבודת ליזור.** כגון טמא: **דבר שלא נהכשירו.** כגון בא לגילורין: **מדבר שנהכשירו.** לן בגילורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר ג] יולא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור ג] וכי דניין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן ד] א השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

יוסף ה] לא ילדו וקאמר מליבא דרבי יהודה כ"ע לא פליגי דילדו כי פליגי מליבא דר"ס דס יוסף כר"ס ורבא אמר לך ע"ב לא קאמר ר"ס אלא בניתנין למעלה שנתנן למעלה כו' ולעולם בנשחטין בלפון וקבל דמן בלפון ומדנקט למטה שנתנן למעלה משמע דפליגי בה דס"ל לגילורי א] עולה ואימורי קדשים אבל יולא דדם (ו) פוסל רבי יהודה דנפקי לה מלמת פסולי מלמת מיעוטי ומסתברא למעוטי יולא דדם ב] מדנשחט חוץ לזמנו דאסכמן ליה ריעוי לפילו בפנים שמלה לפיגולו ליעגם כלת: **דחזו לעבודת ליזור.** כגון טמא: **דבר שלא נהכשירו.** כגון בא לגילורין: **מדבר שנהכשירו.** לן בגילורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר ג] יולא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור ג] וכי דניין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן ד] א השוחט בהמה בלילה בפנים (המעלה בחוץ פטור בחוץ) והעלה בחוץ חייב

דמוהה בדמי זבחים שפיר דקאמר לה פליג ר' יהודה מלת ילדו דניתנין ו] למעלה שנתנן למטה כמו בקבלו פסולין וזרקו מת דמן דקאמר בסמוך דלת פליג רבי יהודה מע"ג דלת מודה לר"ס מלת בהנך דחזו לעבודת ליזור ור"ס מפילו בהנך לת חזו לעבודת ליזור קאמר דלת ילדו דלת גרע משנשפך דסה ונאבד לגמרי דלת ילדו לר"ס ומיהו לריך עיון כי אמת בשנשפך דסה ונאבד לגמרי דלת ילדו לר"ס ומיהו לריך עיון כי אמת בשנשפך מן הכלי ונאבד אחר בקבלה ופסולין דלת חזו לעבודת ליזור דלת משכחן להו הכשר בשום מקום אם הדם לת יאחר ר"ס אם עלו לת ילדו דמשום אחיטה כשרה לת יחשבנו פסולו בקדש כדמשמע בריש מעילה (דף ג: וג.). שאפילו אחט בלפון ובקבלו בדרום לת היה חושבן ז] רבה פסולו בקדש דקתוחיב ליה רב יוסף ממתני' דחטאת העוף (לעיל דף סו:). ח] וכולן לין מטמאין בגדים מבית הבליעה בעולת העוף שעשה למטה ולעיל מוקמינן לה בגמ' בחילוי ולת במליקה ומייתי מינה דאין לדרוס ובגי יא] קדשי קדשים לחסיב פסולו בקדש ר"ס לע"פ שעשית המליקה בהכשר שהיה במקום אחיטה לת היה חושבן יב] פסולו בקדש לרבה על לתותביה רב יוסף מלמת בשחיטה לבדה בהכשר לת חשיב לרבה פסולו בקדש ומיהו יש לדמות פסול מילוי בקדש לפסול אחיטה יותר מקבלה יג] כיון שבמילוי הוא ממלה ומוליא הדם מן הגוף כמו שעושה בשחיטה: **ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקדש.** בריש פרק יולא דופן (נדה דף מת.). משמע דלת אילטריך אלי קרא לנפסלו כשהן חולין דלת לנפסלו לאחר שהוקדשו והשתא רובע ורבע דיפקרו יד] ניחא לפל מוקמה ונעבד קשה לחין מדם מוסר דבר שהיו שלו וי"ל דאיירי בקדשים קלים ומליבא דר' יוסי הגלילי דאמר ממון בעלים הוא וכן מפרש בפרק בתרא (לקמן דף קיד.) ו"ת אתנן ומחיר אי לאחר שהוקדשו נמן לזונה ובקדשים קלים כרבי יוסי הגלילי הא לא הוי אתנן כדלהלן בשלהי כל המאורין (תמורה דף ו:) לכל נדר פרט לנדור וי"ל בבהמה קדשים מעוברת ונמן לה העובר ובקבר וולדות קדשים בהויינהן הן קדושים לאחר שילאו לחויר העולם ומ"מ הוי כלאחר שהוקדש כיון דקדשים אגב אימיה וכן בפ' בתרא (לקמן דף קיד.). קרי ליה לאפוקי אהל מועד מע"ג דהוי מוין עד שעת יליאתו וכלאיים ויולא דופן בולדות קדשים והתם בפ' יולא דופן (נדה דף מת.). פי' בקונטרס לל"ג בהויינהן הן קדושים טז] ולפי מה שפירשתי ניחא ע"כ הא שמעינן לר"ס בפוף דס אחיטה (כלימות דף כג:) דבקבר בהויינהן הן קדושים מה טז] אמר לחם עלו לרבי יהלו וגם משום הך למ"ד בקדשים קלים אבל יולא דופן היכי מלכחת לה בקדושים הוולדות דכיון דלת חזו להקריבה וגם בקבר בהויינהן קדושים לת חל על וולדות קדושה כלל כדמנן פרק כילד מעריכין (תמורה דף כד:) דשב"ג לומר ילדה טומטום ואנדרוגינוס אין קדושה [חלה] עליהן ובקבר יז] בהויינהן [הן] קדושים ולת חלה אפילו קדושת דמים ור"ל דמקדישין בבטן קדושת הפה יח] ובקבר על ר"ס דבקבר בהויינהן יט] ממתני' דפוף תמורה (דף לג:) אלו ב] הנקברין קדשים שהפילו ובלאו הכי קבר מבשר בחלב דתני בהדייהו דמשמע דלת פליג עלייהו ר"ס דלת על מוקין שנשחטו בעזרה ואילו קדשים שהפילו אין קדושה חלה עליהן כיון דבקבר בהויינהן קדושים כמו טומטום ואנדרוגינוס ובגי בא] בחלב אמר ר"ס דמומה בהמה בפ"ק דבכורות (דף י.) ס"ל ממתי' הוו בקבורה ופ"ל דפליג עלייהו ר"ס ולת ליהוו בקבורה ס"ל בקדשים שהפילו מוקה בקבורה לגבי דבר מבשר לת הוה מני לשמוחי בשאר בהמה לב] דבקבר להם תנן בפ' בתרא (לקמן דף קיג.) הזמן הטומר והטומא שוין בזה ובזה:

יב] מצוה לחי הוו בר קיימא הוו חזו להקריבה להכי לת דמו לטומטום ואנדרוגינוס והכי לריך לפרש שילחי בהמה המקבה (חולין דף עז.) גבי הפילה שלית במוקדשים תקבר ומפרש טעמא משום דרובא בר הקדש הוא וקשיא לר"ת מי סבר וולדות קדשים ממעי אמן לחן קדושין אפילו כולן קדושין ומי סבר בהויינהן לין חלה קדושה על שום דבר ללת חזי להקריבה כדאמר רשב"ג גבי טומטום ואנדרוגינוס ללת י"ל דנפלים עדיפי כיון דמי הוו בר קיימא הוו חל עלייהו קדושה והיינו [דאמר] התם רובא בר מקדש ט] לתפוקי טומטום ואנדרוגינוס ס: **הנה"ח יוצא שהרי יוצא כשר בבמה.** יולא דדם וי"ל דהכשר דם חמור ולא ילפינן מבמה אם לא נאמלא לו הכשר בפנים ועוד י"ל דבבמה הוי בהכשרו ואע"ג דבאימורין ילפינן שלא בהכשרו מבהכשרו ע"י ריבוי תורת מיהו בדם הממיר לא ילפינן כדפירשנו לעיל בפ' לזיהו מקומן (דף נא. ד"ה מפני) דלייך דבר הלמד בבנין אב מוזר ומלמד בבנין אב מדלילפינן לן דמה מלן לבאימורין ולן לבאימורין מלן דבשר ואימתי גילף דס שנפסל בשחיטת החמה כג] מאימורין דבשרין ללת מיפסלי ללת בעמוד השחר וכ"ת משום דלן בדם לאחר עמוד השחר לא מצי גמר מאימורין מה בבך הא לא מלינו פסול עמוד השחר בדם כלל ועוד כיון שלמדנו לאחר שנפסל לא ירד מין חילוק בין שקיעת החמה לעמוד השחר לאחר שנפסל בדם שחיטתו כדם בהך [כה] בבשר ללת ולאו לא גמרינן (ג) דם מהבשרו ולהכי חשיב ליה בנין אב מבנין ומיהו לא ילפינן דם מדם ובאימורין בשר שהרי לן בשר בבשר ולבך נמי ליכול לכו ולכך נמי מיהא